

doktrinon, la instruon Z, la veron Z; la forigo de la akuzativo prezentus ~igon de la interna valoro de la lingvo Z. ~igi. Igi ~a : 1 Li estis daŭrigonta, sed lia tango ~igis, kiam li vidis nin. 2 Kun la tempo la lingvoj ~igas Z.

Kripto. Subtera ĉambro de preĝejo, kie oni iam enterigis mortintojn.

kriptogamoj ☿. Branĉo de plantoj, kies sporoj estas kaŝitaj : *fangoj, likenoj, muskoj.*

krisolo ☿ ☿. Vazo el fajrorezista tero, en kiu oni fondas mineralojn (= fandvazo).

* Krispo. 1 Refaldo de peritoneo, kiu fiksis la diversajn partojn de intestoj. 2 Duobla kolumo, kun ameligitaj tubformaj faldoj, surmetita de viroj k virinoj dum 16-a jarcento : *kol~o Z* (Kp JABORO, MALBALO). ~a. Prezantanta supraĵon similan al tiu de ~o aŭ de krepo, kun multaj neregulaj buketoj aŭ ondetoj : *~aj kapeloj de infanoj B; anstataŭ ~aj haroj estis kalvo Z* (Kp FRIZITA); *~a plamaro Z; ~aj folioj; timante ĉiŝi stajn ~ajn k malsimplajn vestojn B; ~a ŝlofo* (krepo); *la ~a mento Z. ~igi. Fari ion ~a : ~igi harojn, falbalon; ŝi komencis enuigan ~igon de la ekstremoj de larĝa silkaskarpo B* (sulketigi); *varma vento ~igis la akvon B* (Kp FALDI); *~igi artefaritajn rozpetalojn* (Kp FRIZI); *la ondoj ~igis k saŭmis Z; la oraj grenkampoj ond~igas.*

* Kristo. Nomo donita de la Katolikoj k Protestantoj al Jesuo, konsiderata kiel filo de Dio. ~ano. Kredanto je la doktrino de ~o. ~anismo. Doktrinaro de ~o. ~nasko. Memoriga festo de la naskiĝo de Jesuo (25 Decembro).

* Kristalo. 1 Ero de korpo, kiu prenas, de solida stato, la formon de regula aŭ simetria poliedro : *kuba, prisma ~o; ~aj de marsalo, bismato, glicerino; lav~o* (putasa karbonato). 2 Tre pura senkolora vitro : *kaliko el facelita ~o; spegulo el Venecia ~o; vazoj el Bohema ~o; la vero estus malfacela ~o. 3* (f) Klarajo, ĉafanaĵo : *la ~o de fontano, lago; ~a ondo; ~a klareco de la elparolado; ~a (tute sincera) animo. ~igi. 1 Doni la ~an formon. 2* (f) Realigi laŭ difinita formo : *lia amaskunveno aleste ~igis la deziron de la popolo. ~igi. 1 Preni la ~an formon : la sulfuro povas ~igi; la prujno*

~igis sar la arboj. 2 (f) Koncentrigi en pli konkretan k fiksan formon; *realigi laŭ difinita formo : lia tula malamo ~igis en liun projekton; la opinioj ŝajnas ~igi al anueca solvo de la problemo; tiu lendeneco ~igis en la programon de la societo; la lingvo ne devas ~igi* (rigidiĝi); *~iginla* (ne plu progresanta) *civilizo.*

kristalografio (Sc). Scienco, pritraktanta la kristalojn k la leĝojn pri ilia formado. ~a. Rilata al ~o.

Kriterio. Distingilo pri vero k malvero.

* Kritiki (tr). 1 Ekzameni la kvalitojn k mankojn de scienca, literatura aŭ belarta verko : *~i estas facile, fari malfacile Z; kompetenta, severa, justa ~isto. 2* Montri la mankojn de persono aŭ afero : *liu grumblemo ĉiam k ĉion ~as; kiu ~as karaĝe, mem agas malsaĝe Z* (Kp MALLAŬDI, VIPI. Vd TRABO, ĈIBO, NAĜO, MAKULO, LIGNERO). ~o. 1 Ekzameno pri la bonaĵoj k malbonaĵoj de verko : *historia, filologia ~o; senpartia traĵa ~o. 2* Malaprobo pri la malbonaĵoj de persono aŭ afero : *fari ~ojn kontraŭ io Z; eĉ kontraŭ pastra prediko troviĝas ~o Z; ja laboro pli publika, des pli granda la ~o Z. ~a. 1* Ekzamena : *~a esploro; traduko, eldono kun ~aj noloj; sen~ema entuziasmo; homo pradenla rilatos al tiuj asertoj tre ~e Z. 2* Mallaŭda : *~a intenco; li rigardis ŝin malame k ~e.*

* Krizo. 1 Grava fazo de malsano, kiu estas decidiga por ŝanĝigo en bonon aŭ malbonon. 2 Grava danĝera fazo, decidiga momento en iu afero : *politika, financa, komerca ~o; la homaro sperlas nun gravan moralan ~on; ~a epoko. ~i* (ntr). Esti en ~a situacio : *la afero pli k pli ~igas.*

krizalido Z ☿. La dua stato de la raŭpo de lepidopteroj, antaŭ ol fariĝi papilio. Vd KOKONO, LARVO, RAŬPO.

Krizantemo. Veg. el fam. kompozitoj, kies kulturitaj specoj havas grandajn belajn diversformajn k diverskolorajn florojn (*chrysanthemum*).

krizokalo ☿ ☿. Alojo el kupro, zinko, stano k plombo, kiu imitas oron.

krizolito Z ☿. Multekosta ŝtono, plej perfekta kristalo de peridoto, bele verdeteta, travidebla. Kp PERIDOTO.

* Kroĉi (tr). 1 Pendigi per hoko : *~i pentraĵon ĉe la maro; ~i stian ĉapelon,*